

Regional avfallsplan 2020-2024

Bilaga 4:

Miljöbedömning

Bilaga 4.

Miljöbedömning

Bakgrund

Enligt 6 kap. miljöbalken ska en miljöbedömning genomföras vid upprättande av planer som krävs enligt lag och som kan medföra betydande miljöpåverkan.

Avgränsning

Miljöbedömningen avser inte avfallshandlingens totala miljökonsekvenser utan endast de konsekvenser som kan uppstå av målen och åtgärderna som föreslås i avfallsplanen. Den geografiska avgränsningen avser Bjuvs kommun, Båstads kommun, Höganäs kommun, Åstorps kommun samt Ängelholms kommun och avser tiden fram till 2024. Miljöbedömningen för Helsingborgs kommun avser tiden mellan 2021 och 2024.

Samråd

Framtagandet av avfallsplanen har skett i en arbetsgrupp med representanter från kommunerna och NSR. Under arbetsprocessen har ett flertal möten genomförts med kommunens tjänstemän och andra intressenter.
Samråd genomförs 2019.

Miljöproblem relaterade till avfallshandling

Några av de största miljöproblemen kopplat till avfallshandling är ökande avfallsmängder, skadliga ämnen samt växthusgaser. Dessa tre aspekter ligger till grund för denna miljöbedömning.

Ökande avfallsmängder

Avfallsmängderna ökar i Sverige och resurserna i avfallet tas inte tillvara på ett optimalt sätt. Vårt konsumtionsmönster idag innebär att vi lever på ett ohållbart sätt om skapar onödigt avfall. Vi kan uppnå en mer hållbar

konsumtion om vi minskar inköp av engångsprodukter, onödiga förpackningar och använder produkter som går att återanvända i högre grad.

Skadliga ämnen och föroreningar

Alla produkter blir en dag ett avfall, varav vissa typer kräver särskild behandling. Det är viktigt att dessa produkter samlas in och tas om hand på bästa sätt. Farligt avfall kan innehålla kemikalier och tungmetaller. Dessa separeras och återvinns i separata flöden för maximalt utnyttjande och minimal påverkan på miljön. I externslam från trekammarbrunnar kan det finnas tungmetaller, mikroplaster och läkemedelsrester. Förorenade massor kan innehålla föroreningar i olika grad som kan bidra till läckage till mark och vatten om inte korrekt hantering sker av massorna.

Växthusgaser

Avfallshandling har en stor miljöpåverkan av växthusgaser. Avfallshandling består av många transporter, krävande återvinningsprocesser samt utsläpp av gaser från deponier. Växthusgaser förebyggs genom förebyggande av avfall så att färre produkter behöver produceras, att mindre avfall behöver transporteras och att mindre avfall behöver behandlas samt att organiskt avfall inte deponeras.

Alternativ

Nollalternativ

Utän insatser blir dagens system gällande och avfallsmängderna kommer troligtvis förändras i takt med konjunktur och trender. Ökad tillväxt med ökande konsumtion som bidrar till ökade avfallsmängder har en tydlig koppling och enligt Naturvårdsverkets scenarioräkningar tror man att avfallet kraftigt kommer att öka fram till 2030 om inte åtgärder sätts in.

Planalternativ

Regional avfallsplan för NSR-regionen 2020–2024 presenterar mål och åtgärder inom fyra målområden: Förebygga resursslöseri, Avfall som resurs, Förebygga och begränsa nedskräpning samt Människa och miljö i fokus. Avfallsplanens mål syftar direkt till att minska avfallens mängd och farlighet, vilket innebär att planen i sin helhet bidrar till att förebygga resursslöseri och minska avfallshandlingens miljöpåverkan. Med en regional avfallsplan kan åtgärder genomföras över kommungränserna som kan bidra till en ännu större genomslagskraft, vilket ger en positiv miljöpåverkan.

Miljöbedömning efter målområde med tillhörande effektmål

Målområde 1: Förebygga resursslöseri

Allt avfall innebär en negativ miljöpåverkan oavsett hur det omhändertas. Att förebygga uppkomsten av avfall är därmed det bästa sättet att minimera den negativa miljöpåverkan. I grunden handlar det om att ändra beteende och att förändra synen på varor och dess värde. Genom att genomföra de åtgärder som föreslås i avfallsplanen kommer kommunens invånare förhoppningsvis få en större medvetenhet om konsumtionens negativa påverkan på miljön. Genom att förebygga avfall minskar transportbehovet och därmed minskautsläppen till luft samt minskade bullernivåer. Detta miljöområde medför mestadels positiv miljöpåverkan.

1.1 Effektmål mot hushållsavfall

Effektmål 1:1:1: Den totala avfallsmängden per invånare (exklusive trädgårdsavfall) ska minska med 20 procent till 2024 jämfört med 2017.

Bedömning: Positiv miljöpåverkan. Minskade avfallsmängder innebär minskat tryck på resurser, färre transporter och det går åt mindre energi för återvinningsprocesserna.

Effektmål 1:1:2: Matsvinnet i regionen ska minska med 50 procent per invånare till 2024 jämfört med 2017.

Bedömning: Positiv miljöpåverkan. Stor miljöpåverkan kommer från livsmedelsproduktion; vattenåtgången är stor och dess transporter bidrar till utsläpp. Genom att minska svinn bidrar det till att den totala miljöpåverkan som kommer från livsmedel minskar.

Effektmål 1:1:3: 15 procent av det grov- och textilavfall som samlas in ska gå till återanvändning till 2024.

Bedömning: Positiv miljöpåverkan. Genom återanvändning förlänger man livet på våra produkter som sparar på resurser samt bidrar till ett mer cirkulärt samhälle. Målet kan bidra till förändrade konsumtionsmönster och resurser

kan sparas i produkters hela livscykel – med större andel återanvändning minskar utvinning av nya råvaror samt energiåtgången minskar för att tillverka nya produkter.

Effektmål 1.1.4: Minska mängden plast i restavfallet med 50 procent till 2024 jämfört med 2017 genom att öka medvetenheten kring användningen av onödiga plastprodukter och bidra till en hållbar konsumtion.

Bedömning: Positiv miljöpåverkan. Plast i restavfallet går till förbränning där det skapar fossila koldioxidutsläpp. Plast i restavfallet är dessutom ett resursslöseri eftersom den plasten istället kan gå till materialåtervinning. Produktionen av plastprodukter görs idag till stor del av olja vilket gör plastens hela livscykel till en krävande process. Genom en större medvetenhet kring onödiga plastprodukter ger detta en positiv miljöpåverkan i form av mindre olja i anspråk till plastproduktion, bättre återvinning av plastförpackningar samt mindre utsläpp på grund av plast i förbränningen.

Effektmål 1.1.5: Öka antalet miljömärkta verksamheter med 15 procent till 2024 jämfört med 2017.

Bedömning: Positiv miljöpåverkan. Genom att öka antalet miljömärkta verksamheter främjas återanvändning och resursslöseri förebyggs.

1:2 Effektmål mot verksamhetsavfall

Effektmål 1:2:1: Regionen ska verka för att mängden avfall från verksamheter ska minska.

Bedömning: Positiv miljöpåverkan. Genom att minimera uppkomsten av avfall från verksamheter sparar vi på resurser.

Effektmål 1:2:2: 3 procent av det material som lämnas på återvinningscentralerna som inte är hushållsavfall ska gå till återanvändning till 2024.

Bedömning: Positiv miljöpåverkan. På Återvinningscentralerna finns mycket material som förbränns i onödan. Genom att hitta nya flöden för återanvändning kommer även avfall från verksamheter högre upp i avfallstrappan.

Målområde 2: Från avfall till resurs

Avfall kommer alltid uppstå, målen i denna avfallsplan syftar till att avfall ska tas omhand på bästa sätt med minst möjliga påverkan på miljö och människa.

2:1 Effektmål mot hushållsavfall

Effektmål 2:1:1: Mängden restavfall per invånare ska minska med 42 procent till 2024 jämfört med 2017.

Bedömning: Positiv miljöpåverkan. Mindre mängd restavfall som går till förbränning och mer material som går till materialåtervinning innebär mindre mängd förbränningsavfall och mindre mängd luftföroreningar.

Effektmål 2:1:2: Återvinningsgraden av insamlat matavfall, förpackningar och tidningar ska öka till 2024 jämfört med 2017.

Bedömning: Positiv miljöpåverkan. Genom att öka källsorteringsgraden ökar andelen material som återvinns vilket sparar energi och naturresurser. En ökad utsortering av förpackningar innebär att en större mängd material återvinns som kan ersätta jungfruliga resurser. Utsorterade förpackningar går till materialåtervinning där återvunna metallförpackningar minskar behovet av brytning av nya metaller, plastförpackningar kan bli nya plastprodukter som bland annat minskar behovet av råolja. Utsorterat matavfall kan i sin tur gå till biogasutvinning och biogödsel som kan ersätta fossila bränslen och kemiskt framställt gödningsmedel.

Effektmål 2:1:3: Mängden farligt avfall och elavfall i restavfallet ska vara 0 procent 2024.

Bedömning: Positiv miljöpåverkan. Genom föreslagna åtgärder om farligt avfall är en önskad effekt en minskad mängd i restavfallet samt en höjd kunskapsnivå. Målet för farligt avfall är ambitiöst men genom att reducera det farliga avfallet som hanteras felaktigt minskar risken för att miljöfarliga och hälsofarliga ämnen kommer ut i naturen.

Effektmål 2:1:4: Mängden textilier i restavfallet ska minska med 40 procent till 2024 jämfört med 2018.

Bedömning: Positiv miljöpåverkan. Mindre mängd textilier i restavfall som går till förbränning och mer textilier som går till återanvändning och materialåtervinning innebär mindre mängd förbränningsavfall och bättre hushållande med resurser.

Effektmål 2:1:5: Mängden restavfall från återvinningscentralerna ska minska med 30 procent per invånare till 2024 jämfört med 2017.

Bedömning: Positiv miljöpåverkan. Mindre mängd restavfall som går till förbränning och mer material som går till återanvändning eller materialåtervinning innebär mindre mängd förbränningsavfall och mindre mängd luftföroreningar.

Effektmål 2:1:6: 100 procent av det slam som samlas in från enskilda avlopp behandlas med mest lämplig teknik för att främja miljönytta till 2024.

Bedömning: Osäker påverkan. Målet syftar till att säkra upp en säker hantering av externslam för framtiden, att aktivt uppdatera oss kring bästa teknik för att ta tillvara på de nyttiga ämnena i externslammet och hantera de dåliga.

Effektmål 2:2:1: 50 procent av de schaktschaktmassorna, som NSR hanterar, renas i den grad att de ska återanvändas eller återvinnas i konstruktions- eller anläggningsändamål till 2024.

Bedömning: Positiv och negativ miljöpåverkan. Genom att återanvändning av schaktmassor minskas uttaget av naturgrus samt minskade transporter. Reningsprocessen

måste däremot ses över så att minimal påverkan på miljön sker. Betydande miljöpåverkan kan ske om schaktmassor innehåller skadliga ämnen och används till anläggningsändamål, då det kan förorena mark och vatten. Om massor är lämpliga och fria från föroreningar kan vara svårt att bedöma men ska kontrolleras.

2:2 Effektmål mor verksamhetsavfall

Effektmål 2:2:2: Verka för att andelen utsorterat avfall från verksamheterna ska öka till 2024.

Bedömning: Positiv miljöpåverkan. En ökad utsortering innebär att en större mängd materialåtervinns som kan ersätta jungfruliga resurser. Återvunnen metall minskar behovet av brytning av nya metaller, plast kan bli nya plastprodukter som minskar behovet av råolja. Utsorterat matavfall kan i sin tur gå till biogasutvinning som kan ersätta fossila bränslen.

Effektmål 2:2:3: Verka för att andelen utsorterat avfall från verksamheterna ska öka till 2024.

Bedömning: Positiv miljöpåverkan. Genom att reducera det farliga avfallet som hanteras felaktigt minskar risken för att miljöfarliga och hälsofarliga ämnen kommer ut i naturen samt minskade utsläpp från felaktig förbränning.

Målområde 3: Förebygga och begränsa nedskräpning

Effektmål 3:1: Minska nedskräpningen till 2024 jämfört med 2019.

Effektmål 3:2: Nedskräpning i regionen ska förebyggas genom att öka medvetenheten hos kommuninvånarna.

Bedömning: Positiv miljöpåverkan. Det är svårt att mäta nedskräpning, men att det blivit ett problem är enkelt att se – vi ser nedskräpning både på land och i våra hav. Nedskräpning bidrar till läckage av farliga ämnen och mikroplaster till naturen, därmed anses samtliga insatser riktade mot att begränsa nedskräpning ge en positiv miljöpåverkan samt ge en positiv effekt på en tryggare miljö.

Målområde 4: Människa och miljö i fokus

Effektmål 4:1: Den totala miljöpåverkan från avfallshanteringen i regionen ska minska till 2024 från 2017.

Effektmål 4:1:1: Fordonen som används av NSR eller på uppdrag av NSR vid transport av avfallet från källa till återvinning ska vara 100 procent fossilbränslefria.

Bedömning: Positiv miljöpåverkan. Genom att öka andelen fordon som drivs på fossilbränslefria drivmedel bidrar transportererna av avfallshanteringen till mindre fossila utsläpp.

Effektmål 4.1.2: NSR ska upprätta fler platser i regionen för mellanlagring av schaktmassor för att minska transportererna.

Bedömning: Positiv miljöpåverkan. Genom dessa platser kan transportererna från massor minska drastiskt. Däremot

krävs högre och bättre kontroll av massorna för att inte ämnen från massor bildar läckage till närliggande omgivning. Platserna för massorna kräver miljötillstånd.

Effektmål 4:1:3: Uttaget av metangas från Filbornadeponin ska öka till 2024 jämfört med 2017.

Bedömning: Positiv miljöpåverkan. Växthusgasen metan är värre än koldioxid och deponier är en stor källa till utsläpp av metangas till atmosfären. Genom att öka uttaget av metangas på Filbornadeponin minskas läckaget av metan som når atmosfären. Åtgärderna riktade mot detta mål bidrar till bättre omhändertagande av metan som kan ge energi.

Effektmål 4.1.4: Tillverkning och avsättning av biogas ska öka till 2024.

Bedömning: Övervägande positiv miljöpåverkan. Biogasprocessen är en energikrävande process som i sig avger växthusutsläpp, däremot bidrar biogastillverkningen till ett mindre fossilbränsleberoende samhälle då biogas och biogödsel ses som hållbara alternativ.

Effektmål 4:2 Minska den årliga avfallskostnaden per invånare enligt ägardirektivets mål (450 kr/inv. till 2020).

Bedömning: En strävan mot en lägre avfallskostnad innebär ingen eller liten påverkan på miljön.

Effektmål 4:3 Nöjd Kund Index enligt ägardirektivet (4,4/5 till 2020).

Bedömning: En strävan mot nöjda kunder innebär ingen eller liten påverkan på miljön.

Sammanfattande miljöbedömning

Med de föreslagna åtgärderna kommer avfallshanteringen i regionen under nästkommande år bidra till en minskning av avfallens mängd och dess farlighet samt att nedskräpningen minskar. Med genomförandet av denna plan styrs kommunerna i en riktning mot ett hållbart samhälle och en cirkulär ekonomi. Med en regional avfallsplan kan åtgärder genomföras över kommungränserna vilket kan bidra till en större genomslagskraft, vilket ger en ytterligare positiv miljöpåverkan.

Med detta som bakgrund anses inte en kompletterande miljökonsekvensbeskrivning nödvändig då de mål och åtgärder som presenteras i avfallsplanen bedöms till huvudpart ha en positiv inverkan på miljön.